

Kristin Kilter

**MAARJAMÕISA VÄHIRAVI
TOETUSKESKUS**

LÕPUTÕÕ

Arhitektuuriinstituut
Rakendusarhitektuuri eriala

Tallinn 2023

Autori deklaratsioon ja lihtlitsents

Mina, Kristin Kilter tõendan, et lõputöö on minu kirjutatud. Töö koostamisel kasutatud teiste autorite, sh juhendaja teostele on viidatud õiguspäraselt.

Kõik isiklikud ja varalised autoriõigused käesoleva lõputöö osas kuuluvad autorile ainuisikuliselt ning need on kaitstud autoriõiguse seadusega.

Juhendaja (nimi, allkiri) Tomomi Hayashi ja Kaur Talpsep (*digiallkirjastatud*)

Lõputöö on kaitsmisele lubatud arhitektuuriinstituudi direktori korraldusega nr 1-14/64

Kuupäev 18. Mai 2023.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kristin Kilter, sünnikuupäev 19.09.2000, annan Tallinna Tehnikakõrgkoolile (edaspidi kõrgkool) tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Maarjamõisa Vähiravi Toetuskeskus“.

- reprodutseerimiseks paberkandjal kõrgkooli raamatukogus avaldamise ja säilitamise eesmärgil;
- elektroonseks avaldamiseks kõrgkooli repositooriumi kaudu;
- kui lõputöö avaldamisele on instituudi direktori korraldusega kehtestatud tähtajaline piirang, lõputöö avaldada pärast piirangu lõppemist.

Olen teadlik, et nimetatud õigused jäävad alles ka autorile ja kinnitan, et:

- lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid ega muid õigusi;
- PDF-failina esitatud töö vastab täielikult kirjalikult esitatud tööle.

Tallinnas 23.05.2023 (*digiallkirjastatud*)

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. TEOREETILINE OSA	5
1.1 . Teema valik ja selle põhjendus	5
1.2 Probleemi püstitus ja eesmärgid	6
1.3 Ülevaade projekti teemaga seonduvatest teoreetilistest aspektidest.....	7
1.3.1 Looduse tervendav jõud.....	7
1.4 Juhtumiuuringud	8
1.4.1 Maggie's Cancer Caring Centre, Edinburgh	8
1.4.2 Maggie's Cancer Centre Manchester	11
2. PROJEKTLAHENDUSE SELETUSKIRI	14
2.1. Asukoht.....	14
2.2 Ajalooline ülevaade	15
2.3 Maarjamõisa peahoone	16
2.4 Maarjamõisa tall.....	19
2.5 . Lähipiirkonna iseloomustus	20
2.6 . Olemasoleva olukorra hinnang	20
2.7 . Projekti asendiplaan	21
2.8 . Arhitektuurne osa.....	23
2.9 Konstruktiivne osa	25
2.10 Tehnovarustus	25
2.11 Tehnovarustus	26
2.12 Tehnilised näitajad	26
KOKKUVÕTE	27
SUMMARY	28
ALLIKAD.....	30
GRAAFILINE OSA.....	32

SISSEJUHATUS

Käesolev diplomitöö on koostatud Tallinna Tehnikakõrgkooli Arhitektuuriinstituudi rakendusarhitektuuri eriala lõputööna. Lõputöö eesmärgiks on luua vähiravi toetuskeskus , mis loob tervendava ja hooliva keskkonna läbi arhitektuuri ja ruumi. Lõputöö siht ei ole asendada tavapärasest vähiravi, vaid pakkuda haigetele toetavat keskkonda , mis pakuks inimestele pigem kui kodu, mitte haiglat.

Üksnes sõna „vähk“ tekitab paljudele inimestele hirmutunnet, sest seda seostatakse valu ja surmaga, mistõttu on meditsiinilise määratlemise kõrval sama oluline ka inimeste kogemus vähist.

Kristiina Ojamaa, kes on Tartu Dermatoloogia-onkoloogia kliiniku juht on öelnud, et vähki haigestumine on tõusuteel kogu maailmas ja nii ka Eestis ja ta toob välja , et kui aastal 2000 haigestus Eestis vähki ligikaudu 6000 inimest aastas, siis käesolevaks ajaks on see arv tõusnud ligikaudu 9000 uue haigusjuhu aastas. „Tervise Arengu Instituudi prognooside kohaselt on haigusjuhtude arv aastaks 2030 tõusnud koguni 11 000ni.“¹Eelmainitud numbritest, võime järeldada, et tegemist on Eesti ühiskonnas aina kasvava probleemiga. [1]

Lõputöö eesmärgiks on luua Vähiravi toetuskeskuse eksiisprojekt. Tegemist on uut tüüpi vähiravikeskusega, kus on tähelepanu pööratud patsientide vaimsele tervisele ja heaolule läbi tema ümbritseva keskkonna. Idee on luua keskus, mis soodustab ja kergendab raviteekonda, pakkudes seeläbi inimestele tuge ja lootust mitte alla anda.

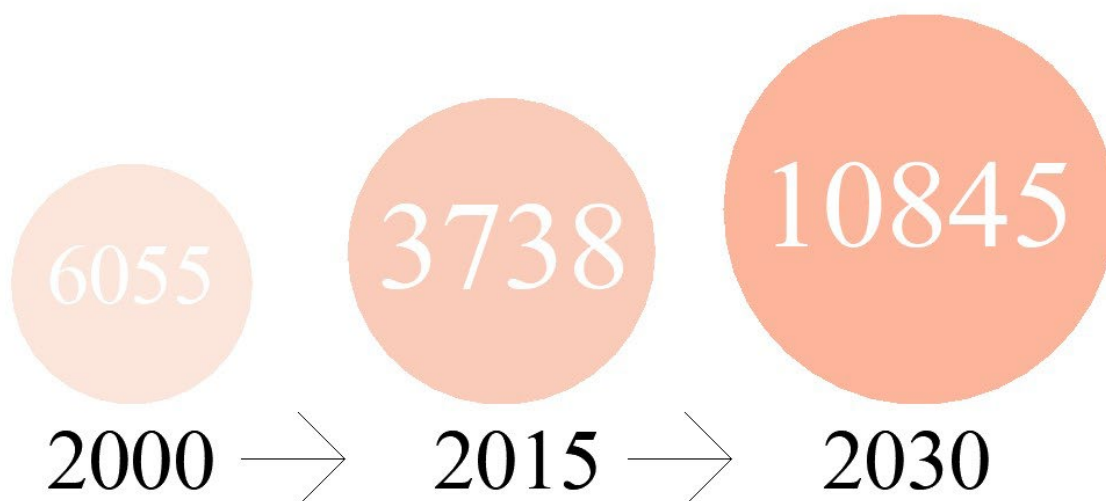
Suurt rõhku on autor projektis pannud roheteraapiale, tekitades hoonesse mitmeid rohekoridor

1. TEOREETILINE OSA

1.1. Teema valik ja selle põhjendus

Tervise Arengu Instituudi prognooside kohaselt on ainuüksi vähkkasvaja haigestumise arv aastaks 2030 tõusnud koguni 11 000ni, mis tähendab, et iga aastaga puudutab see meie seas aina rohkem inimesi . [10] See on haigus, mis võib tabada igat üht ootamatult ja valusalt.

Lõputöö teemavalik tulenes ühiskonnas aina suurenevast haigus juhtumitest ja selle erakordselt raskest ja pikast ravi teekonnast.

Joonis 1. Vähi esmasjuhtude arv ja prognoos aastateks 2000–2030.

Diplomitöö on inspireeritud soovist, muuta haigete raviteekond paremaks ja mugavamaks pakkudes neile ravi soodustavat keskkonda. Usun siiralt, et raviteekonna kõige olulisemaks aspektiks on vaimne tervis ja heaolu, et see saaks omakorda aidata kaasa meditsiinilisele ravile.

Tänapäeva meditsiinimaailm on väga kiirelt arenev, nii ka vähiravis ja aina rohkem pööratakse tähelepanu tehnoloogiale võimalustele ravida ja ennetada vähki. Küll aga unustatakse ära teine väga oluline pool, milleks on vaimne tervis.

On palju erinevaid haiguseid, mis inimesi kimbutab aga vähkkasvaja on nendest üks kardetuim, seda see tõttu, et kardetakse kohe kõige hullemat, ehk surma ja isegi kui surmaga asi ei lõppe on teekond selle haiguse võitmiseks väga pikk ja raske nii füüsiliselt kui vaimselt. Õigel ajal avastades on peaaegu alati võimalik see haigus ületada aga selleks on vaja suurt tahtejõudu ja toetavat keskkonda.

Keskus on vajalik mitte ainult patsientidele vaid ka nende lähedastele, sest sellise diagnoosi saamine paneb ka neid muret ja hirmu tundma oma lähedase kaotamise ees ja nii tekib olukord, kus võib kõik variseda kokku nii diagnoosi saaja kui ka tema lähedaste elud. Keskus on vajalik, et leevendada nende üleelamist niivõrd raske ja pikkaajalise haiguse raviteekonnal.

1.2 Probleemi püstitus ja eesmärgid

Eestis on mitmeid erinevaid haiglaid, mille eesmärk on patsientide haiguse diagnoosimine või vähi ravimine aga pole veel ühtegi keskust, mis keskenduks patsiendi psühholoogilisele ravile, mis on aga kogu raviprotsessi alustala. Patsientide ja nende lähedaste heaolu vähiteekonna jooksul, elu vähiga ja pärast vähki on üha enam vähitõrje keskpunktis kogu maailmas ning aina rohkem nihkub huvipunkt haiguse asemel rohkem inimesele ja ka tema vaimsele tervisele [2].

Sellise raske haiguse diagnoosi saades satub inimene tihti šokiseisundisse, sest ei teata mis ja kuidas edasi. Selline olukord ei ole raske ainult diagnoosi saajal vaid ka tema lähedastel ja perel. Ütlus, et määramatus on hullem kui lein või kaotus, on vähihaigetel üsnagi tuttav, sest selle haiguse puhul ei tea sa kunagi kuidas ravikulg lõppeda võib. Tihtipeale on risk surra sama suur kui võimalus ellu jääda, mis muudabki selle haiguse nii hirmutavaks. Psühholoogiliselt on see teadmine nii patsiendile kui tema lähedastele tohutult kurnav. [2]

Eestis pakutav psühholoogiline ja füüsiline abi väljaspool haiglat on üsna minimaalne arvestades, et vähkkasvaja on üha kasvav haigus meie ühiskonnas. Täna pakub Eesti Vähiliit tasuta nõuandetelefoni igal tööpäeval ning veel võime leida Eesti erinevatest linnadest SA Vähihaigete Toetusravi kabinetid. Taastusravi jaoks suunatakse patsiendid tihti peale teistesse asutustesse, kus leitakse meelepärase ja sobiv taastusravi viis.

Projekti eesmärk on luua vähiravi ja diagnoosimist pakutava haigla lähedusse keskus, mille funktsiooniks oleks pakkuda inimestele psühholoogilist nõustamist ja taastusravi võimalusi, olles samal ajal arhitektuuriliselt harmoonias, et tekiks keskkond, mis on ravi hõlbustav ja kergendav.

1.3 Ülevaade projekti teemaga seonduvatest teoreetilistest aspektidest

1.3.1 Looduse tervendav jõud

Läbi ajaloo on räägitud looduse rahustavast ja tervendavast võimest, kuid millegi pärast ei ole looduse mõjust teaduslike uuringuid eriti tehtud. Üks esimesi selle valla uurijaid oli teadlane Roger Ulrich, kes viis läbi 1980. aastal katse, kus ta uuris haiglas operatsiooni läbinud inimeste taastumisperioodi. Uuritud patsientidest pooled olid toas, kus avanes vaade aknast õue puudele aga teised pool rühmast pidid vaatama terve selle aja hoopiski kiviseina. Tema uuringust selgus, et patsiendid, kellel oli võimalus vaadelda taastumise ajal loodust, olid vähem vastuvõtlikumad valule, mis aitas kaasa ka kiiremale tervendamisele. Pelgalt looduse vaatlemine võib parandada inimese nii vaimset kui füüsilist seisundit. [7]

Suurbritannias on välja töötatud uus hoone funktsioon, milleks on „Maggie“ keskused. „Maggie“ arhitektuuri ülesanne on pakkuda iga hoonega emotsionaalset lähenemist ja ravitoimet sealsetele vähihaigetele. Samuti on iga keskuse üheks olulisemaks aspektiks luua kokkupuude loodusega, mida käsitletakse iga hoonega individuaalselt. Need on keskused, mis on ideaalseks näiteks tänapäeva arenevale ühiskonnale, kus aina rohkem pööratakse tähelepanu keskkonnale meie ümber. Maggie keskuste kontseptsioon luua arhitektuuriga heaolu on keskendatud eelkõige vähihaigetele, kuid see eesmärk peaks olema arhitektuuris laialdasemalt. [6]

1.4 Juhtumiuuringud

1.4.1 Maggie's Cancer Caring Centre, Edinburgh

Maggie keskused on oma nime ja kontseptsiooni saanud asutaja Maggie Keswick Jencks järgi, kes võttis oma vähkkasvaja raviteekonnast saadud kogemuse ja muutis selle uueks teerajaks vähkravile. Maggie' keskuste kontseptsioon on pakkuda haigla kõrvale inimestele keskkonda, kus inimesed saavad toetuda praktilisele, emotsionaalsele ja sotsiaalsele toele olles samal ajal neile rohkem kodu kui haigla. [6]

Richard Murphy arhitektide poolt projekteeritud Edinburgis Lääne üldhaigla Maggie keskus oli esimene avatud keskus, mis oli inspireeritud Maggie Jencksinsist, kes kahjuks kaotas oma vähivastase võitluse vahetult enne projekti esimese etapi valmimist 1996.aastal. Keskuse ehitati kahes etapis, esimene etapp valmis 1996. aastal, mis hõlmas endas sealse vana tallihoone ümberehitamist ja teine etapp valmis 2001. aastal, kui oli tehtud juurdeehitus keskuse suurendamiseks. [8]

Foto nr 1. Maggie's centre Edinburgh. Allikas: Gallery A4.

Esimese keskuse idee oli luua koht, kus vähihaiged võiksid minna lohutust ja abi saama, pakkudes neile tegevusi, mis ulatuvad üksik- ja rühmateraapiast, nõustamisest kuni joogani, mille ühiseesmärk oli pakkuda seltskondliku kohtumispaike kogemuste jagamiseks. Richard Murphy proovis võimalikult palju säilitada olemasoleva talli arhitektuuri, et luua külastajatele kodusem atmosfäär. [8]

Foto nr 2. Maggie's centre Edinburgh, vaade seest. Allikas: Richard Murphy Architects.

Olles esimene Maggie' keskuse looja oli Murphyl suur vastutus viia ellu Maggie Keswick Jencksi ideed. Murphy lõi ruumitüpoloogia, mis sai tulevaste keskuste alustalaks ja eripäraks. Olulised olid avatud ja sotsiaalsed ruumid nagu köök ja elutuba, mida tasakaalustasid ka privaatsemad ruumid.

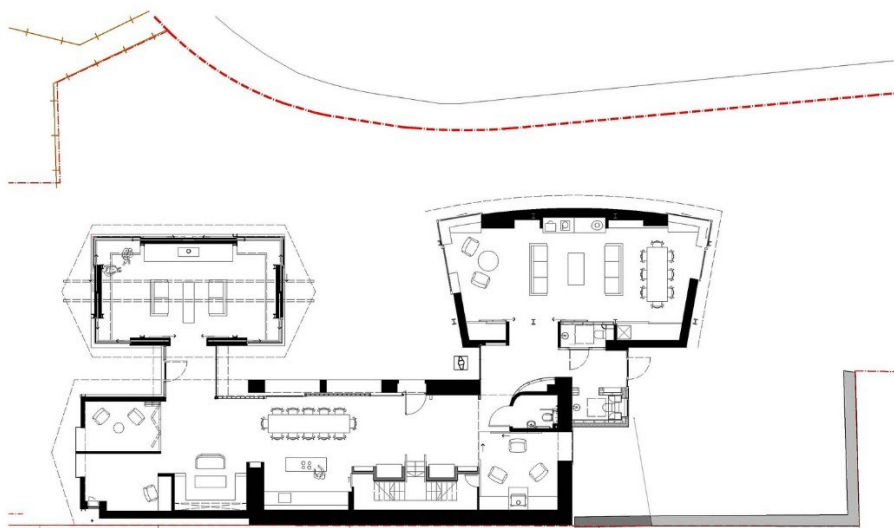

Foto nr 3. Maggie's centre Edinburgh, esimese korruse plaan. Allikas: Richard Murphy Architects.

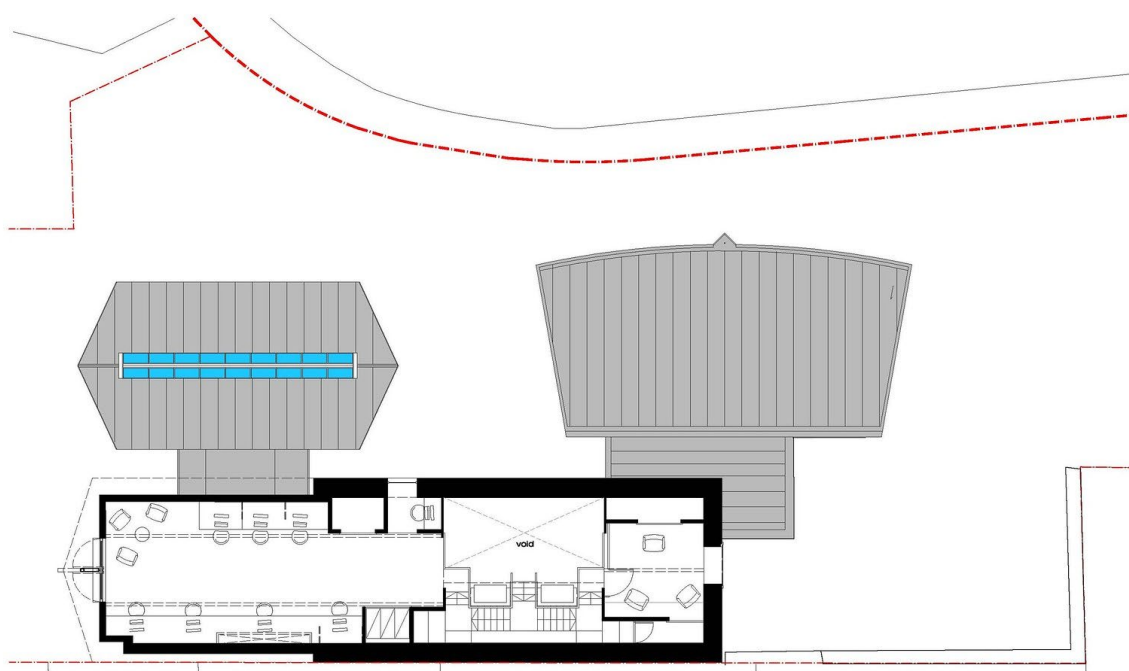

Foto nr 4. Maggie's centre Edinburgh, teise korruse plaan. Allikas: Richard Murphy Architects.

1.4.2 Maggie's Cancer Centre Manchester

Suurbritannias Manchesteris asuv Maggie' keskus on projekteeritud Fosters+ Partners arhitektide poolt, keda inspireesis uut tüüpi kontseptsioon „kodust eemal kodu“ idee, mis pakub vähihaigetele varjupaika koos emotsionaalse ja praktilise toega. [9]

Foto nr 5. Maggie's Cancer Centre Manchester. Allikas: Nigel Young / Foster + Partners.

Arhitektide idee oli luua kodune atmosfäär, disainides hoone nii, et see paneks inimest tundma nagu oma koduaias. Tähelepanu on pööratud rohelisusele, loomulikule valgusele ja aiale. Hoone asub Crisite haiglast ja onkoloogiakeskusest lühikese jalutuskäigu kaugusel puudega ümbritsetud tänava lõpus. [9]

Foto nr 6. Maggie's Cancer Centre Manchester, vaade seest. Allikas: Nigel Young / Foster + Partners.

Keskus on pooleteise kordne, mida toetavad puitsõrestikega talad, mis toimivad hoones ka ruumide vaheseintena, moodustades erinevaid aiablokke. Hoone on kavandatud nii, et oleks võimalik sotsialiseeruda näiteks köögis või raamatukogus aga ka selliselt, et soovi korral leiaksid koha, kus privaatselt aega veeta. Hoone südameks on ühisköök, mida ümbritsevad erinevate funktsioonidega ruumid.

Foto nr 7. Maggie's Cancer Centre Manchester. Allikas: Nigel Young / Foster + Partners.

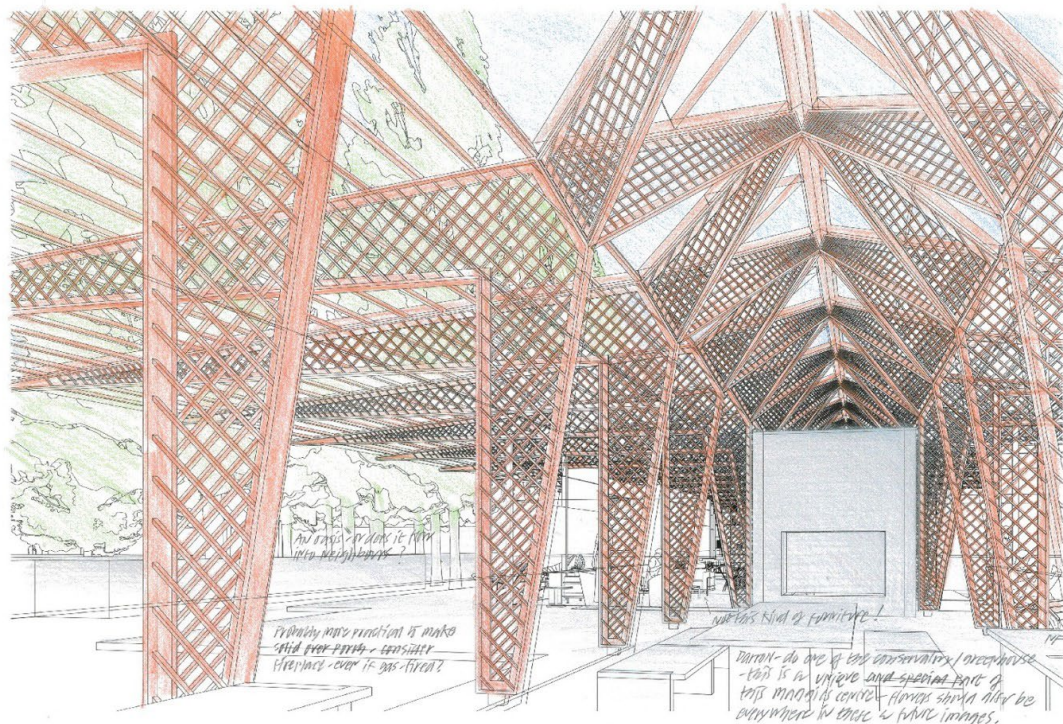

Foto nr 8. Maggie's Cancer Centre Manchester. Allikas: Nigel Young / Foster + Partners.

Foto nr 9. Maggie's Cancer Centre Manchester. Allikas: Nigel Young / Foster + Partners.

2.2 Ajalooline ülevaade

Maarjamõisa kompleksi algusaastate kohta on palju vastakaid allikaid ja andmeid aga üks levinumaid neist on Maarjamõisa mõisa sünd 1730.aastatel, kui toimus Tähtvere mõisa maade eraldamine. 1816. aastaks oli mõisakompleks kasvanud juba 5 hoone võrra ehk kaheksa hooneliseks mõisakeskuseks, mis oli ümbritsetud tiikidega.

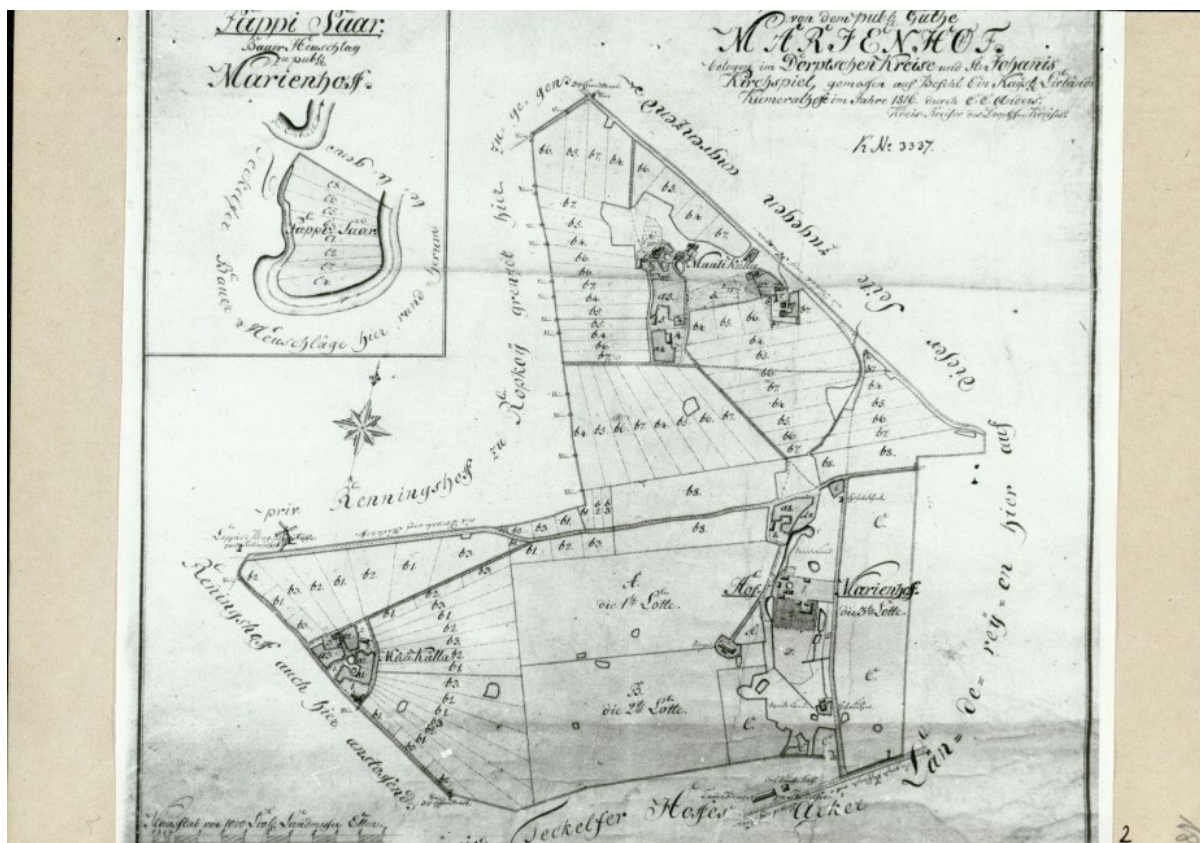

Foto nr 10. Ajalooline asendiplaan. Allikas: Kultuurimälestiste register.

Maarjamõisa arhitektuuriline väärtus ei peitu mitte igas hoones endas vaid kogu tervikus, milles paiknesid elumaja, tall, ait ja kärnerimaja. Kogu see mõisakompleks on planeeritud küllaltki väiksele pargialale, mida ümbritsesid tiigid ja kõrghaljastus. Niisugusena näeme seal pikaajset hoonestustraditsiooni omavat meeleolukat mõisaansamblit. Tänapäeval hakatakse aina rohkem hindama ajaloolisi ansambleid ja ehitisi, mis rikastavad linnapilti ja annavad inspiratsiooni uuele arhitektuurile. [4]

2.3 Maarjamõisa peahoone

19.sajandi teisel poolel ehitatud Maarjamõisa peahoone on ühekorruseline puitkonstruktsiooniga hoone, mis kuulub miljööala territooriumile. Tegemist on selle aja tüüpilise riigi majandusmõisaga, kus peahoone on kogu planeeringu keskpunkt.

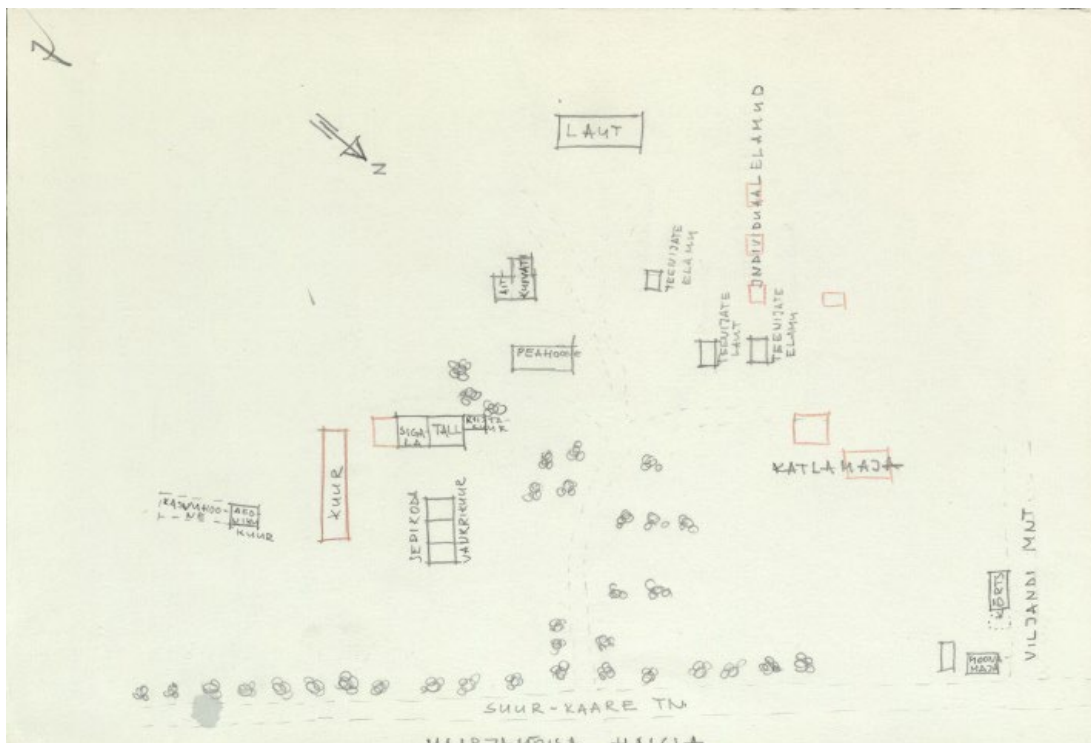

Foto nr 11. Ajalooline asendiplaan. Allikas: Kultuurimälestiste register.

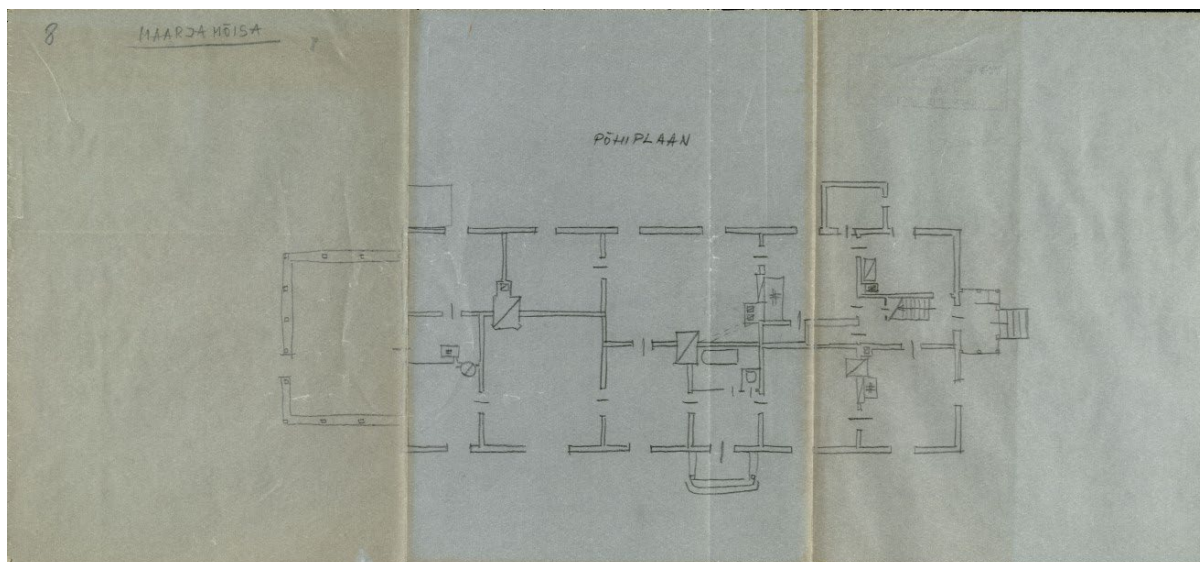

Foto nr 12. Ajalooline põhiplaan. Allikas: Kultuurimälestiste register.

Peahoone välisilme on valdavalt säilinud koos ruumilahendusega, mida kaunistavad sellele ajale iseloomulikud aknad ja peauks. Hoone on hetkel kasutusel Tartu Ülikooli kliinikumi arhiiviruumidena. Maarjamõisa peahoone on ümbritsetud kliinikumi hoonetega ja eramukvartaliga. [4]

Foto nr 13. Ajalooline peahoone. Allikas: Kultuurimälestiste register.

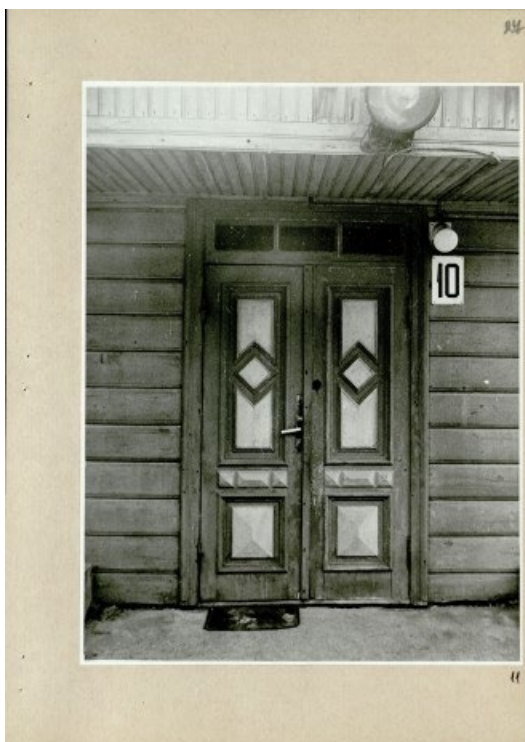

Foto nr 14. Peahoone välisuks. Allikas: Kultuurimälestiste register.

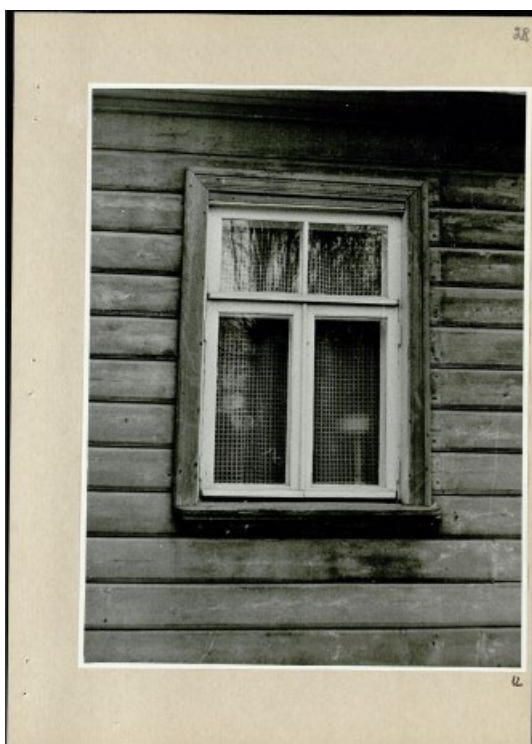

Foto nr 15. Peahoone aken. Allikas: Kultuurimälestiste register.

2.4 Maarjamõisa tall

Maarjamõisa tallihoone on valminud mitmes erinevas järgus. Talli maakividest ehitus pärineb 19.sajandi teisest poolest, mida on hilisemal ajal pisut ümber ehitatud. Hoone teises pooles asuv puitosa on arvatavasti ehitatud 1930.ndail aastail. [4]

Foto nr 16. Maarjamõisa tallihoone . Allikas: Autori foto

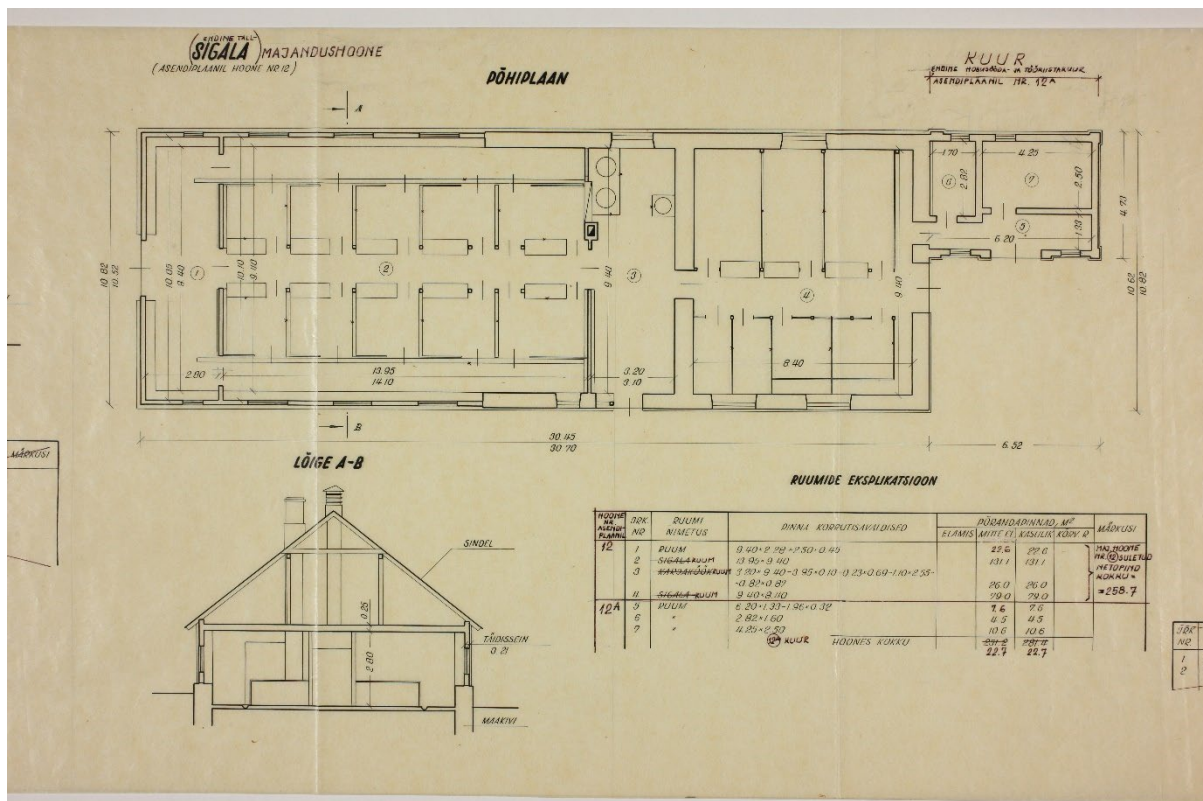

Foto nr 17. Tallihoone joonised. Allikas: Kultuurimälestiste register.

Foto nr 18. Tallihoone. Allikas: Kultuurimälestiste register.

2.5. Lähipiirkonna iseloomustus

Planeeritava ala ümbruses paiknevad kolmel küljel Tartu Ülikooli Kliinikumile kuuluvad parklad ja parkimismaja. Maarjamõisa on ümbritsetud kliinikumide ja eramajadega. Kruutise on kaetud rohelisuse ja kõrghaljastusega, mis tekitab sinna privaatsema varjatud keskkonna, keset asfalteeritud platse .

2.6. Olemasoleva olukorra hinnang

Olemasolevad Maarjamõisa peahoone ja tall kuuluvad Tartu Ülikooli kliinikumile. Tall seisab hetkel tühjana ja peahoonet kasutab kliinikum arhiivina. Hooned asuvad N. Lunini tn 12 oleval kinnistul, mille pindalaks on 7062 m². Üldine peahoone seisukord on hea ja tallil rahuldav.

Fotot nr 19. Tartu Ülikooli Kliinikumi ortofoto. Allikas: Google maps, Arvo Juhklov.

2.7. Projekti asendiplaan

Maarjamõisa vähiravi toetuskeskus on piiratud kolmest küljest Tartu Ülikooli kliinikumi parklatega, hoone läänepoolset külge ümbritseb loodus. Hoonesse pääseb nii idapoolset küljelt kui ka läänepoolset küljest. Uue ja vana hoone vuugiks on rohekoridorid, mis omakorda moodustavad keskuse keskmesse privaatse siseõue. Parkimine on lahendatud juba olemasolevale Tartu Ülikooli kliinikumile kuuluvale parklasse, mis on ümbritsetud projekteeritud keskusega.

ASENDIPLAAN M 1:500

Joonis nr 3. Maarjamõisa vähiravi toetuskeskuse asendiplaan. Allikas: Autori joonis

2.8. Arhitektuurne osa

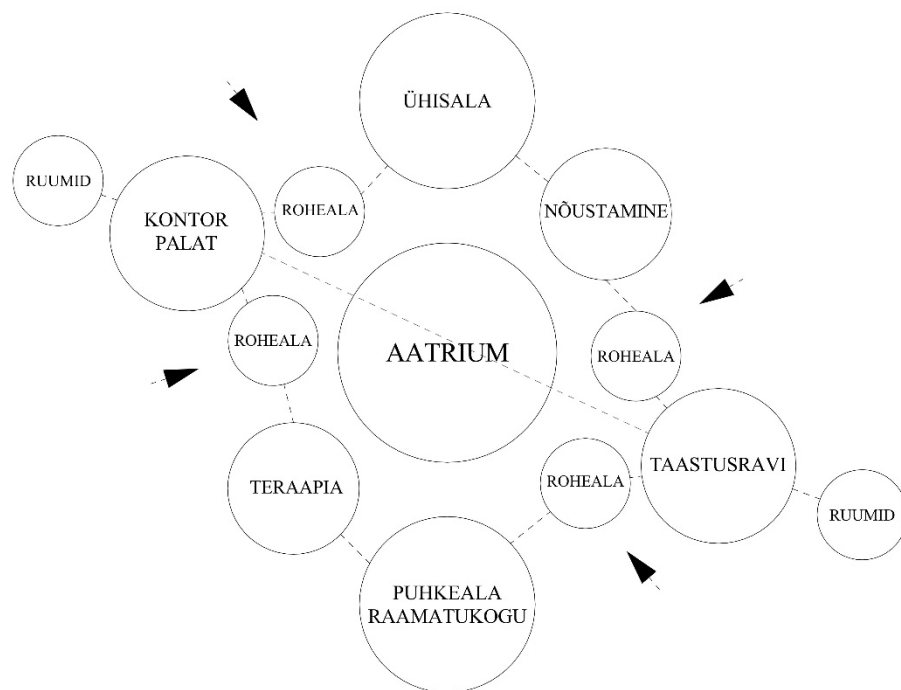
Maarjamõisa peahoone ja talli arhitektuurne välisilme ja tarindid jäävad suures osas endiseks. On tehtud muudatus mõlema hoone horisontaalse fassaadilaudise värvis.

Olemasolevate hoonete uueks väljundiks saab Maarjamõisa Vähiravi toetuskeskus . Hoonemahud on omavahel ühendatud uue juurdeehitusega, mille vuugiks on rohekoridorid. Hoone sissepääsud tekivad mõlemasse hoone külge, mis omakorda tekitab hoone keskele läbiva sõlmpunkti, mis ühendab kõiki hoone struktuure.

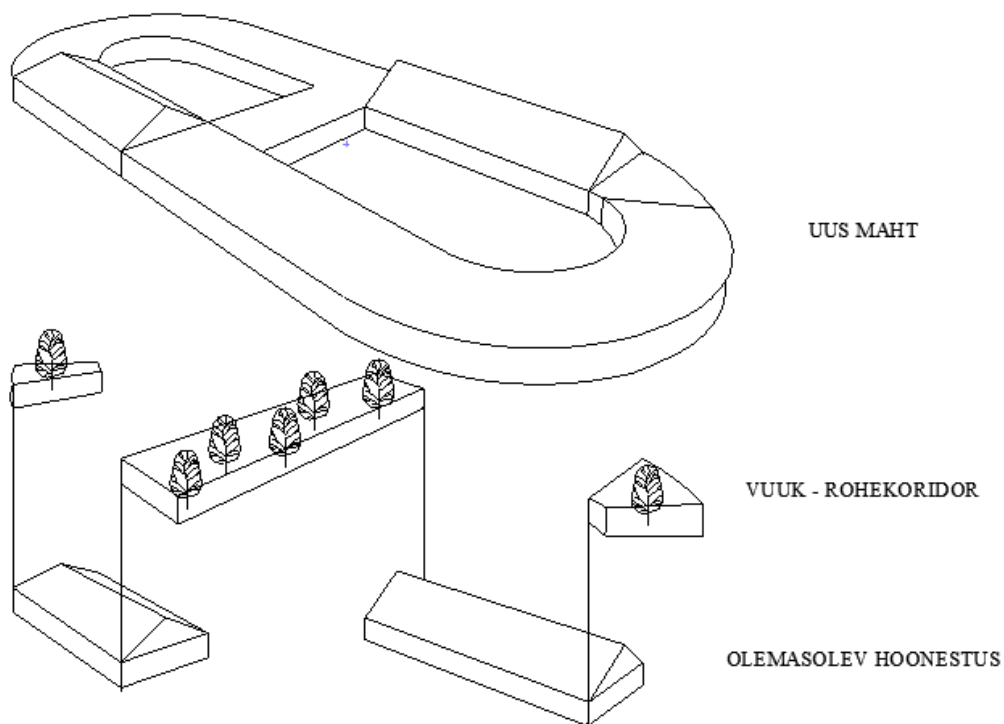
Hoone on jagatud nelja mahtu, mis moodustavad eraldi funktsioonid. Keskel ja olemasolevate hoonete otstes asuvad siduvad rohekoridorid. Maarjamõisa peahoonesse on planeeritud kõik vajalikud taastusravi ruumid ja hoone teisele korrusele ventilatsioonikamber. Tallihoone osa esimesel korrusel asuvad kontor ja palatid ning üks teenindav suurem saal. Teisele korrusele on projekteeritud kaks privaatset puhketuba ja peretuba kuhu on võimalik soovi korral puhkama minna.

Uue hoone idapoolsesse külge on planeeritud erinevad teraapiaruumid ja läänepoolsesse külge kõik nõustamisega seotud funktsioonid. Keskuse otstes, ehk põhja- ja lõunapoolsetel aladel paiknevad sotsiaalsed alad nagu köök, raamatukogu ja puhkeala.

Arhitektuurne vorm tekkis ideest lisada olemasolevale hoonestusele uus vorm, mille kontseptsiooniks oli tekitada hoones pidev liikumine ja harmoonia. Vana ja uue vahele on loodud idee rohekoridoridest, mis tagab rahuliku ja sujuva üleminekuvuugi vanalt uuele.

Joonis nr 4. Maarjamõisa vähiravi toetuskeskuse funktsionaale ruumide skeem . Allikas: Autori joonis

Joonis nr 5. Maarjamõisa vähiravi toetuskeskuse vormi skeem . Allikas: Autori joonis

2.9 Konstruktiivne osa

Olemasoleva Maarjamõisa peahoone ja tallihoone kandetarindid säilitatakse esialgse projekti järgi, samuti ka eanmus aknaavad.

Peahoone kandetarindiks on puitkonstruktsioon, mida iseloomustab väljast horisontaalne fassaadilaudis. Talli kandekonstruktsioon on osaliselt maakivi ja pool sellest samuti puitkandekonstruktsioon.

Uue hoonestuse püsivus on saavutatalse puidust laetaladest, mis toetuvad kandvatele seintele või siseõu postidele.

Hoone fassaad on lahendatud horisontaalse fassadilaudise ja krohviga. Klaasfassaadis on kasutatud kolmekordset alumiiniumprofiilist klaasisüsteemi.

2.10 Tehnovarustus

Keskuse küttesüsteem on lahendatud võimalusel maasoojuspumbaga ning hoone ventilatsioonisüsteem on projekteeritud peahoone 2. korrusele ventilatsioonikambrisse.

Hoone liidetakse Tartu linna ühisveevärgiga- ja kanalisatsiooniga.

Elektrivarustus on keskusele planeeritud peavõrgust maakaabli kaudu, mille paigaldamisel tuleb lähtuda AS Eesti Energia poolt ette nähtud tehniliste tingimustega.

2.11 Tehnovarustus

Keskus on efektiivselt soojustatud ja soojustagastusega ventilatsioonisüsteemiga. Hoone kütteks kasutatakse võimalusel puuraukudegamaasoojuspumpa.

2.12 Tehnilised näitajad

Krundi pindala: 7062 m²

Netopindala: 2296,1 m²

Brutopindala: 2837,9 m²

Ehitusalune pindala: 2521, 2 m²

Hoone maksimaalne kõrgus: 7,6 m

Hoone laius: 44,5 m

Hoone pikkus: 99,1 m

Hoone korruselisus: 2

KOKKUVÕTE

Käesoleva lõputöö projekt käsitleb Maarjamõisa mõisaansambli aktiveerimist Tartu Ülikooli kliinikumi vastas, luues sinna juurde tervikliku vähiravi toetuskeskuse, mis annaks vanale mõisa peahoonele ja tallile uue tähenduse ja funktsiooni arvestades sealset ümbritsevat keskkonda.

Eesmärk oli luua vähihaigetele toetuskeskus, mis pakuks neile ravi soodustavat keskkonda ja emotsionaalset tuge terve nende pika ja raske raviteekonna jooksul ja ka pärast seda.

Asukoha valikul lähtuti ümbritsevast keskkonnast ja vähkravi pakutavate haiglate paiknemisest. Hoone pidi asuma vähiravi pakutava haigla läheduses, et pakkuda patsientidele käepäraseid ja mugavaid lahendusi. Tartu Maarjamõisa kinnistu osutus valituks eelkõige oma rohelisuse ja kättesaadavuse poolest.

Projekti käigus kasutatud juhtumiuuringud andsid ülevaate vähiravi toetuseks vajalikest rummidest ja funktsioonidest, mis on vähkkasvajad põdevate inimeste ravi soodustamiseks vajalikud. Erinevad huvitavad lahendused olid inspiratsiooniks käesoleva töö lõputöö koostamisel.

Vähiravi toetuskeskuse projekteerimisel oli põhirõhk roheteraapial tulenevatest põhimõtetest, mida rakendati olemasolevate ja uute hoonemahtude sidumisel, moodustades nende vahele ja keskuse keskmesse rohekoridori.

Sooviks tänada oma juhendajaid Kaur Talpsepa ja Tomomi Hayashit, Samuti tänada Tallinna Tehnikakõrgkooli ja arhitektuuriinstituudi juhiabi Kristina Aimla- Volkovit ja Rapla perearsti keskuses töötavaid Siiri Kutserit ja Tiina Paeorga, kes lõputöö valmimisel nõustasid antud teema osa.

SUMMARY

The project of this thesis deals with the activation of the Maarjamõisa manor ensemble opposite the University of Tartu clinic, by creating a comprehensive cancer treatment support center, which would give the old manor's main building and stable a new meaning and function, taking into account the surrounding environment.

The goal was to create a support center for cancer patients that would provide them with an environment conducive to treatment and emotional support throughout their long and difficult treatment journey and also after that.

When choosing the location, the author was based on the surrounding environment and the location of hospitals offering cancer treatment. The building had to be located near a hospital offering cancer treatment to provide convenient and convenient solutions for patients. The property of Tartu Maarjamõisa was chosen primarily for its greenery and availability.

The case studies used during the project provided an overview of the facilities and functions needed to support cancer treatment and to facilitate the treatment of people with cancer. Various interesting solutions were the inspiration for the preparation of the thesis of this work.

In the design of the cancer treatment support center, the main focus was on the principles derived from green therapy, which were applied in connecting the existing and new building volumes, forming a green corridor between them and in the center of the center.

I would like to thank my tutors Kaur Talpsep and Tomomi Hayashi. I would also like to thank Kristina Aimla- Volkov, assistant director architecture institute of the University of

Applied Sciences and Siiri Kutser and Tiina Paeorg, who work at the Rapla hospital and who advised me on this topic during the completion of the thesis.

ALLIKAD

- [1] ¹<https://tartu.ee/et> „Vähiravi kliinikumis vastab Euroopa kõrgeimale kvaliteedistandardile“, 23.05.2022 [Võrgumaterjal]. Kättesaadav: <https://tartu.ee/et/uudised/vahiravi-kliinikumis-vastab-euroopa-korgeimale-kvaliteedistandardile> . [Kasutatud 06.05.2023]
- [2] ³<https://cancer.ee/> „Patsiidendile“, 23.05.2022 [Võrgumaterjal]. Kättesaadav: <https://cancer.ee/patsiendile/>. [Kasutatud 06.05.2023]
- [3] <https://tartu.ee/et> „Vähiravi kliinikumis vastab Euroopa kõrgeimale kvaliteedistandardile“, 23.05.2022 [Võrgumaterjal]. Kättesaadav: <https://tartu.ee/et/uudised/vahiravi-kliinikumis-vastab-euroopa-korgeimale-kvaliteedistandardile> . [Kasutatud 06.05.2023]
- [4] <https://register.muinas.ee/> „TARTU MAARJAMÕISA ANSAMBLI ARHITEKTUUR-AJALOOLINE HINNANG“, Tallinn 1990.a [Võrgumaterjal]. Kättesaadav: https://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0012905.pdf . [Kasutatud 06.05.2023]
- [5] <https://register.muinas.ee/> „Maarjamõisa kliinik. Arhitektuurimälestise pass“, 02.04.1981 [Võrgumaterjal]. Kättesaadav: https://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0015050.pdf . [Kasutatud 06.05.2023]
- [6] <https://www.maggies.org/> „About Us“, [Võrgumaterjal]. Kättesaadav: <https://www.maggies.org/about-us/> . [Kasutatud 20.05.2023]
- [7] <https://www.doseofnature.org.uk/> „The Science“ ,[Võrgumaterjal]. Kättesaadav: <https://www.doseofnature.org.uk/the-science/> . [Kasutatud 20.05.2023]
<https://www.richardmurphyarchitects.com/Maggies-Cancer-Caring-Centre-Edinburgh>

[8] <https://www.richardmurphyarchitects.com/> „Maggie's Cancer Caring Centre, Edinburgh“
,[Võrgumaterjal]. Kättesaadav: <https://www.richardmurphyarchitects.com/Maggies-Cancer-Caring-Centre-Edinburgh> . [Kasutatud 20.05.2023]

[9] https://www.archdaily.com/?ad_name=small-logo „Maggie's Cancer Centre Manchester / Foster + Partners“ , 27.04.2016 [Võrgumaterjal]. Kättesaadav: <https://www.archdaily.com/786370/maggies-cancer-centre-manchester-foster-plus-partners> .
[Kasutatud 20.05.2023]

[10] <https://tai.ee/et> „Vähitõrje tegevuskava 2021–2030 “, 07.04.2021 [Võrgumaterjal].
Kättesaadav: https://tai.ee/sites/default/files/2021-05/V%C3%A4hit%C3%B5rje_tegevuskava_2021%E2%80%932030.pdf . [Kasutatud 20.05.2023]

GRAAFILINE OSA

MAARJAMÕISA VÄHIRAVI TOETUSKESKUS

Käesoleva lõputöö eesmärgiks oli luua vähiravi toetuskeskus vähktõppe haigestunud patsientidele, kus inimesed ei tunneks ennast justkui haigla seinte vahel vaid pigem kui kodus, et leevendamaks vähihaigete rasket haigusravi kulgu ja pakkuda neile emotsionaalset tuge ja kindlustunnet.

Vähiravi toetuskeskuse kavandamise vajalikkus tuleneb vähktõppe haigestunud patsientide aina kasvavast arvust Eestis ja selle pikast ja raskest haigusravi teekonnast, mis ei ole raske ainult füüsilisele kehale vaid ka vaimsele tervisele.

Lõputöö ülesandekes oli Maarjamõisa mõisaansambli aktiveerimine Tartu Ülikooli kliinikumi vastas, luues sinna juurde tervikliku vähiravi toetuskeskuse, mis annaks vanale mõisa peahoonele ja tallile uue tähenduse ja funktsiooni.

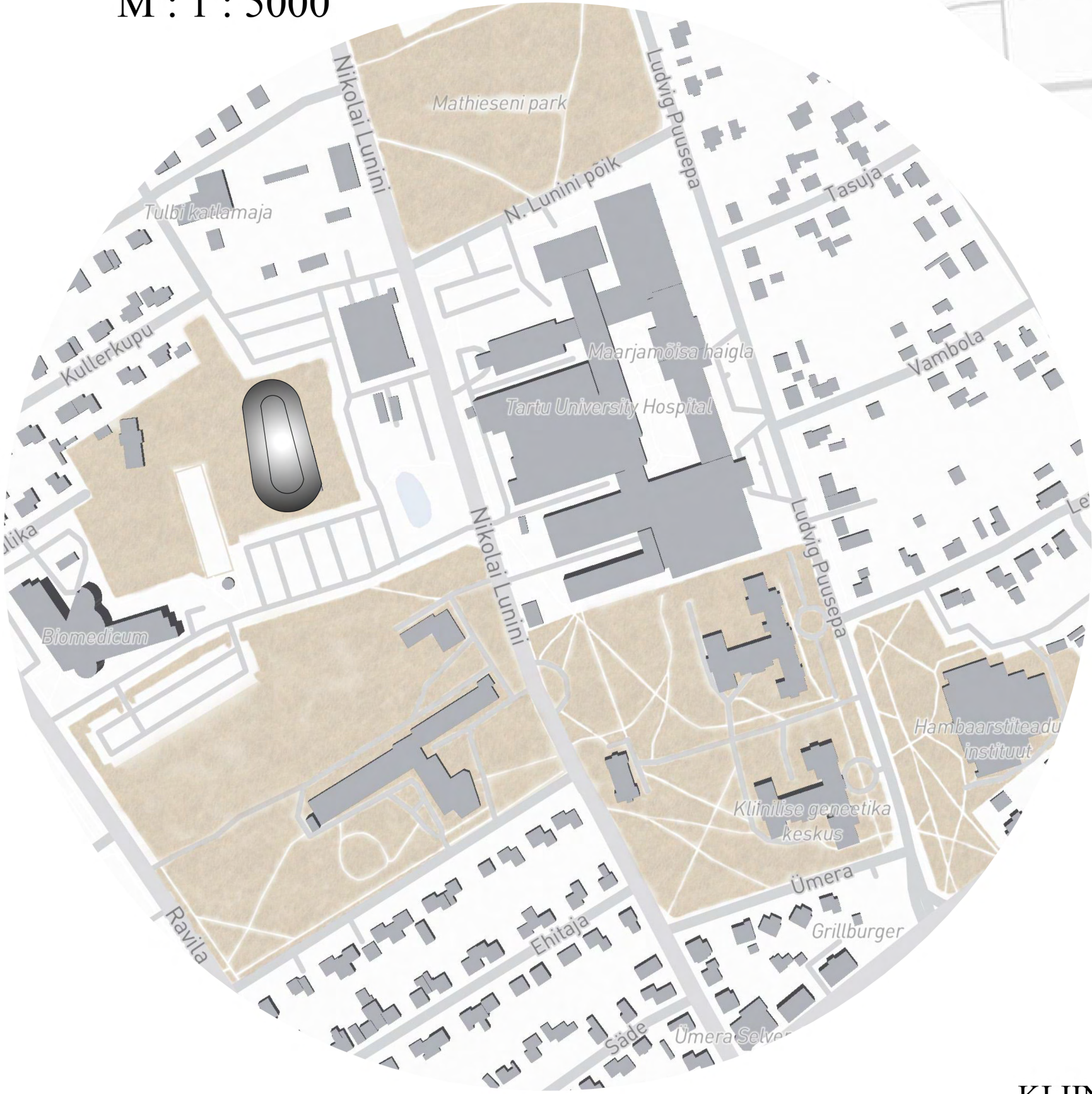
Maarjamõisa Vähiravi Toetuskeskuse projekteerimisel oli põhirõhk roheteraapial tulenevatest põhimõtetest, mida rakendati olemasolevate ja uute hoonemahtude sidumisel, moodustades nende vahele ja keskuse keskmesse rohekoridori.

ASUKOHASKEEM

M : 1 : 5000

TARTU ÜLOIKOOLI
KLIINIKUM

KLIINIKUMI
KESKKONNAOSAKOND

SPORDIMEDITSIIN,
PEREKESKUS

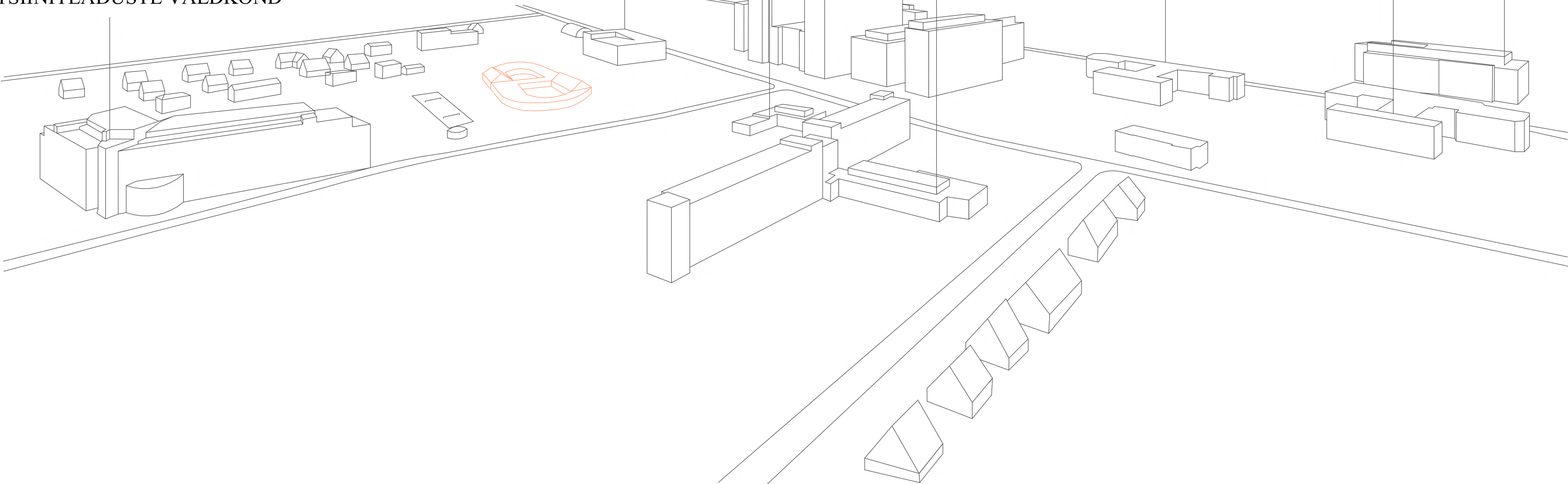
STOMATOLOOGIA KLIINIK,
MEESTEKLIINIK

TARTU ÜLIKOOLI KLIINIKUMI
LASTEKLIINIK

GENEETIKA JA
PERSONAALMEDITSIINI
KLIINIK

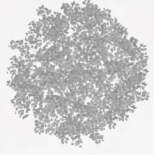
KLIINIKUMI
PARKIMISMAJA

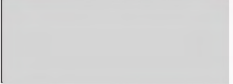
TARTU ÜLIKOOLI
MEDITSIINITEADUSTE VALDKOND

-

SISSEPÄÄS HOONESSE
-

OLEMASOLEV KRUNDIPIIR
-

KÕRGHALJASTUS
-

PLANEETITAVAD MAHUD
-

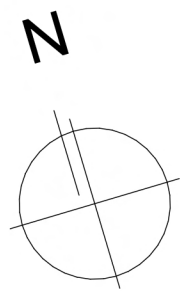
AKTIVEERITAVAD MAHUD
-

ASFALTEERITUD TEE
-

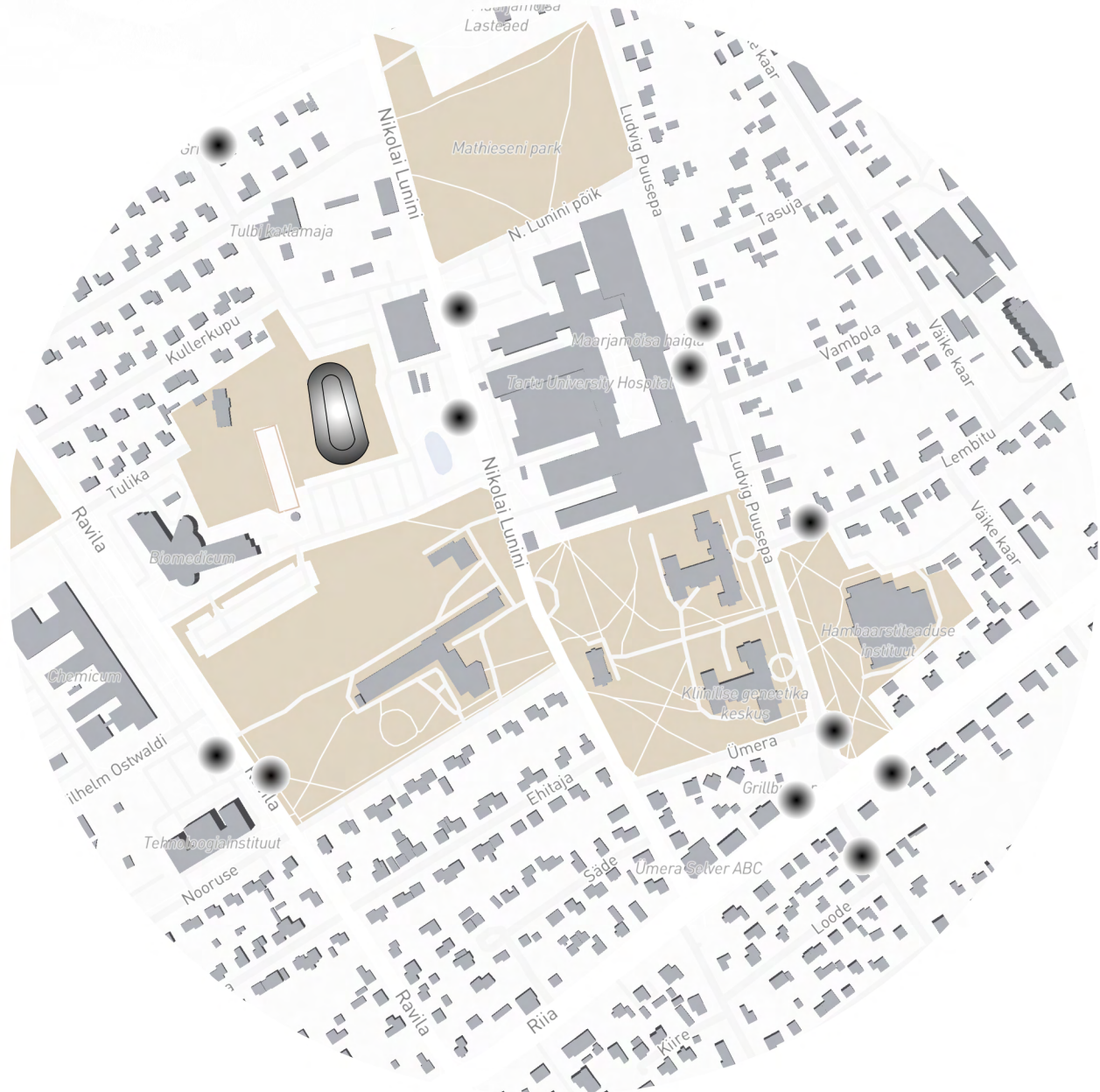
MURUKATE
-

OLEMSOLEV TIIK

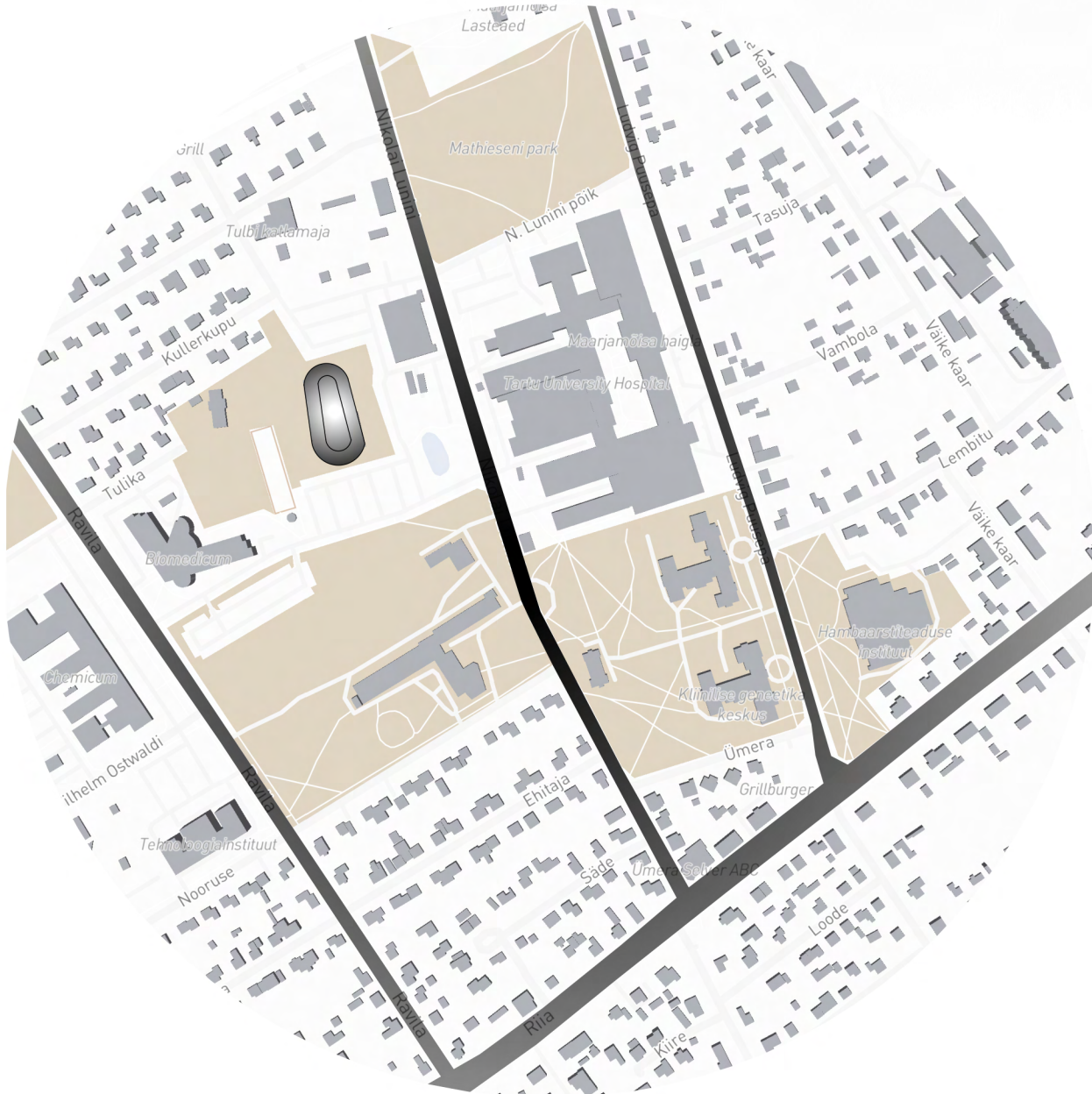
ASENDIPLAAN M 1:500

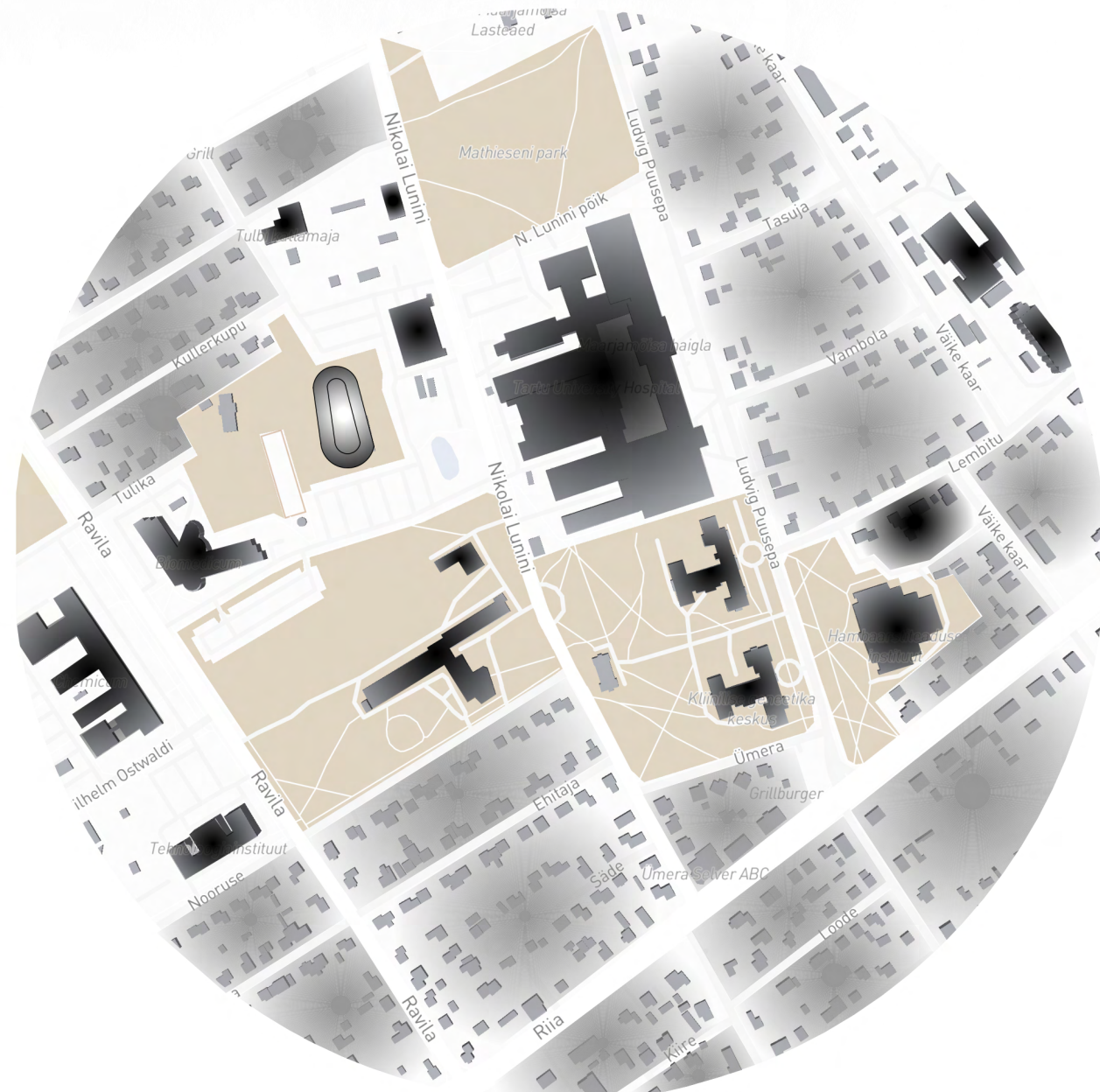
BUSSIPEATUSTE ASUKOHAD

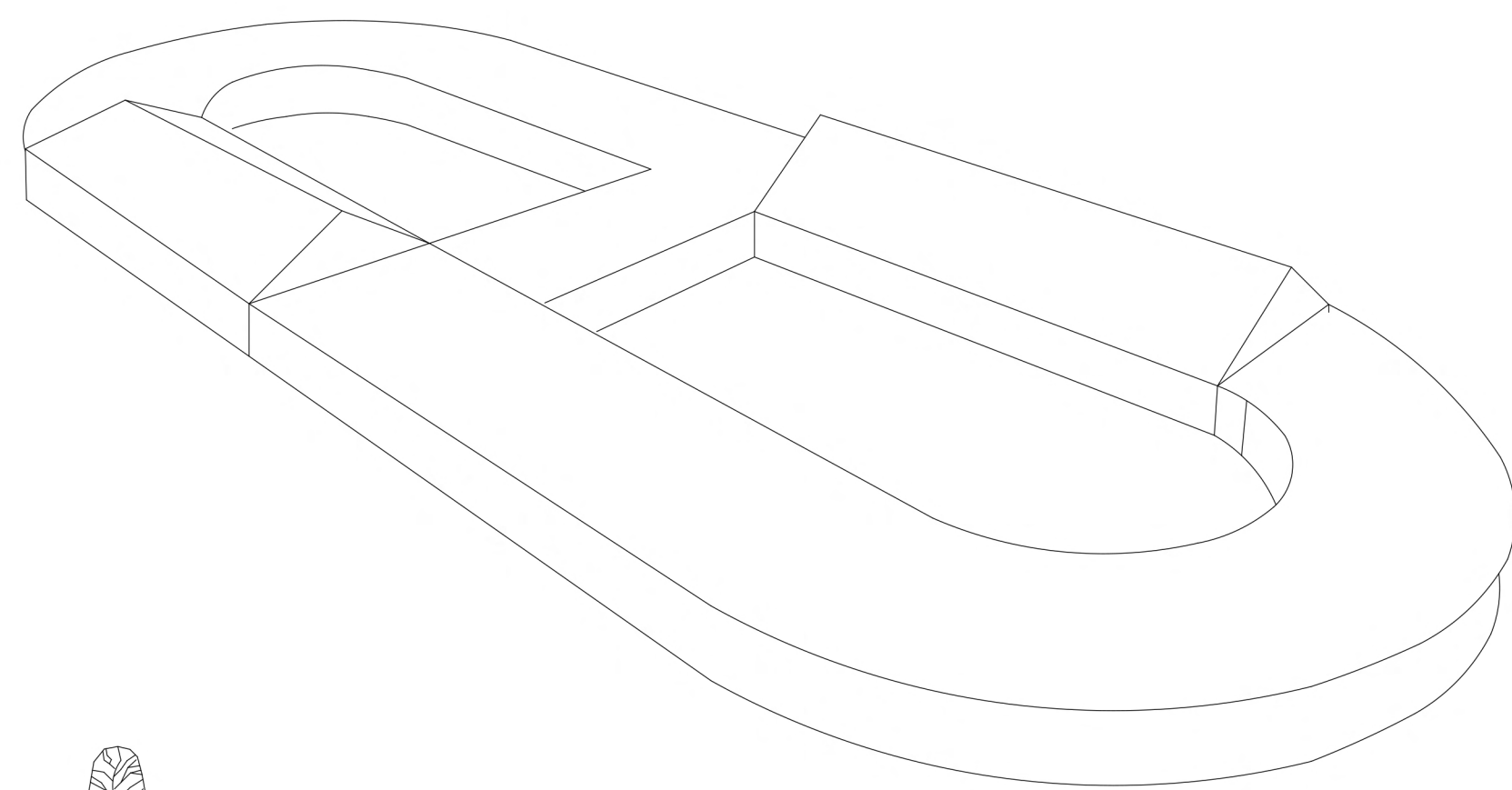
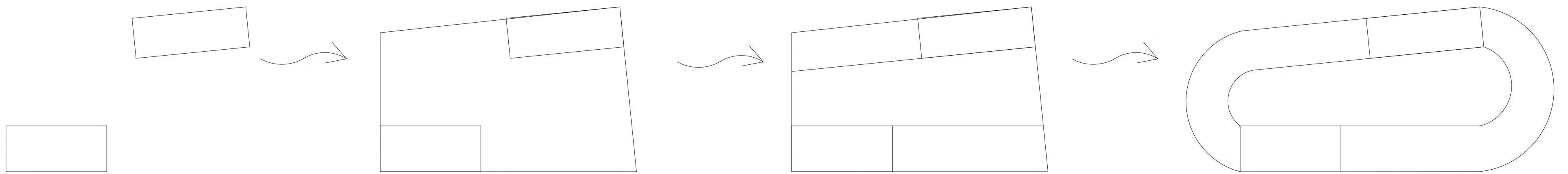

SÕIDUKITE LIIKUMISSKEEM

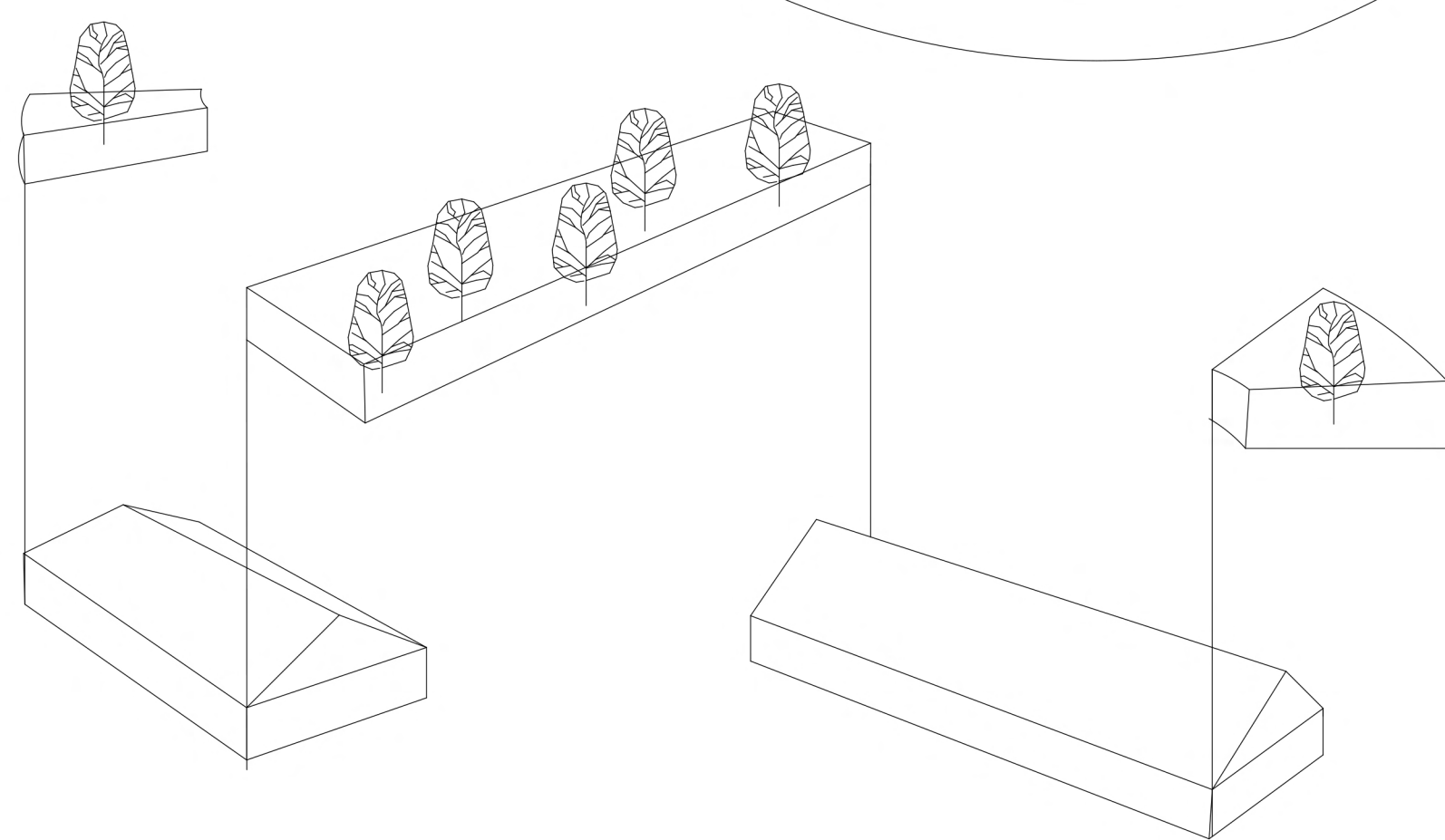

TSONAALNE JAOTUS AVALIK-EALMURAJOON

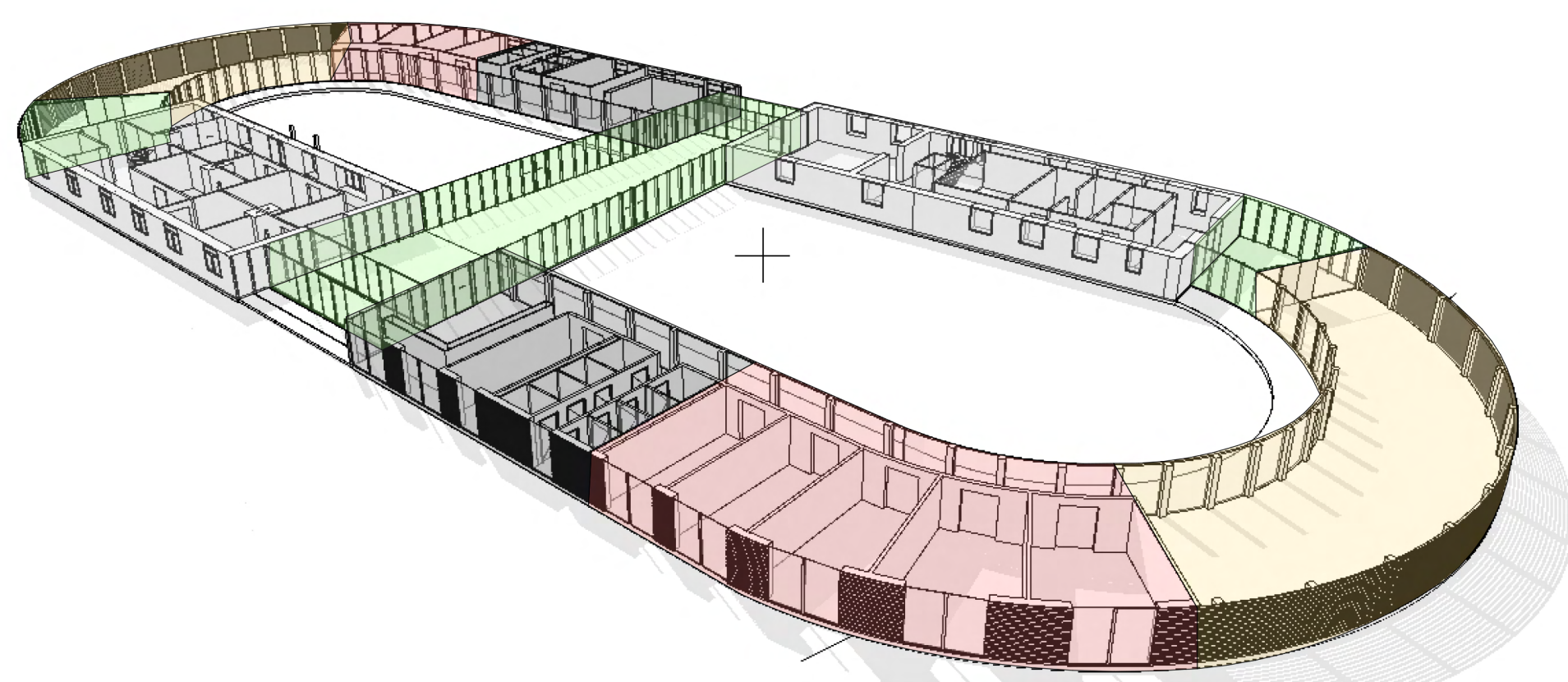

UUS MAHT

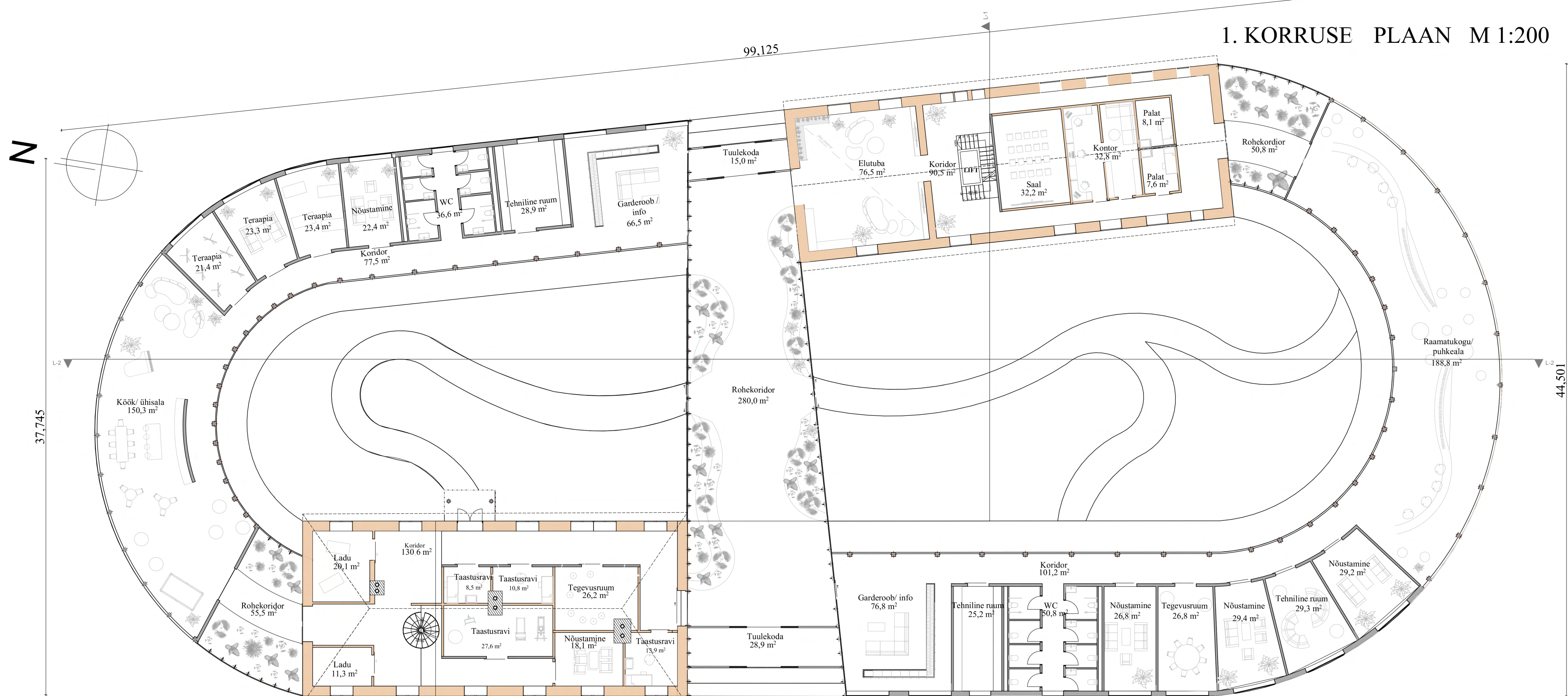

VUUK - ROHEKORIDOR

OLEMASOLEV HOONESTUS

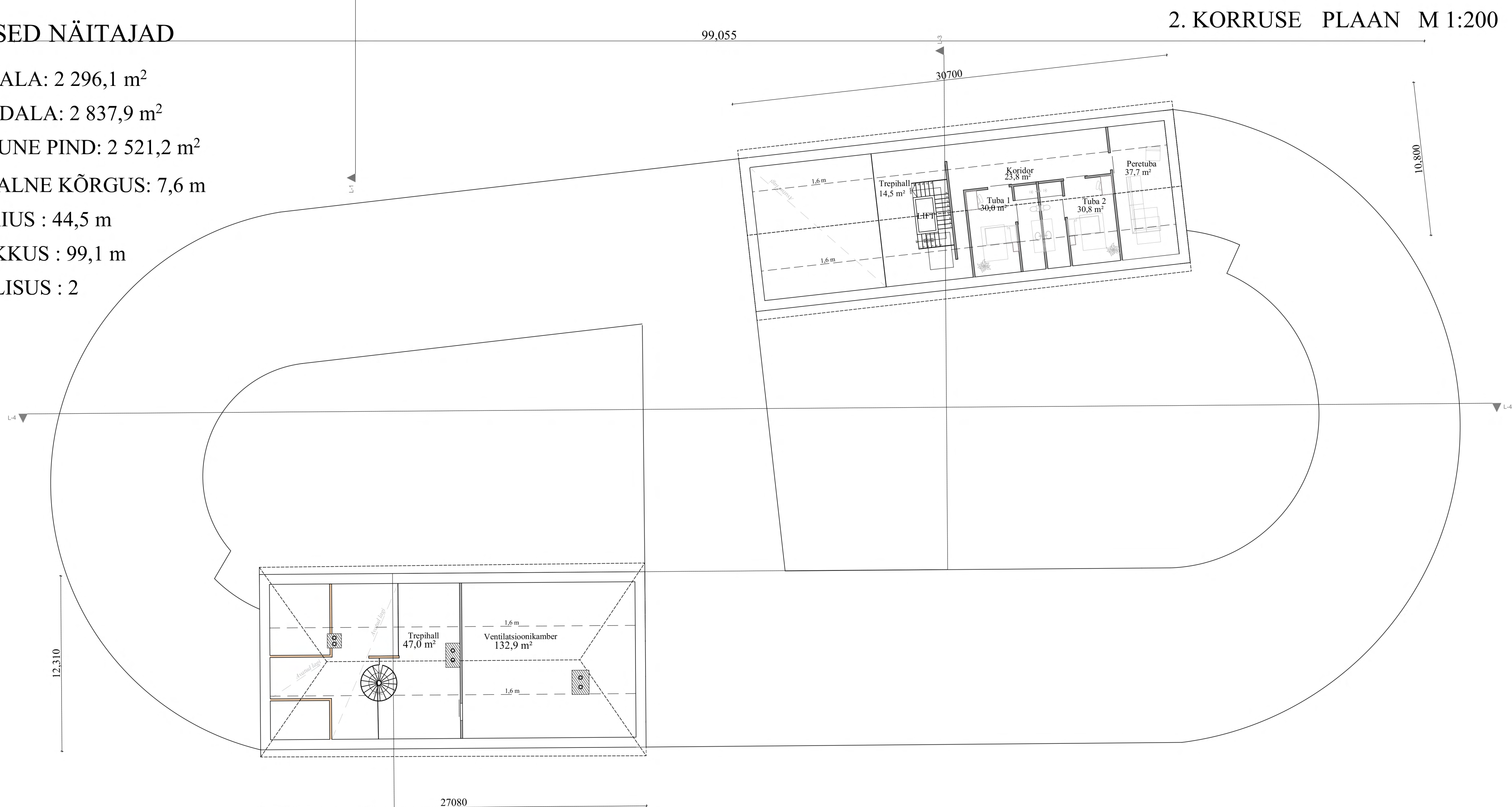

- SOTSIAALNE
- ROHEKORIDOR
- TERAAPIA/NÕUSTAMINE
- TAASTUSRAVI/KONTOR
- TEHNOR./ADMINISTRATSIOON

TEHNILISED NÄITAJAD

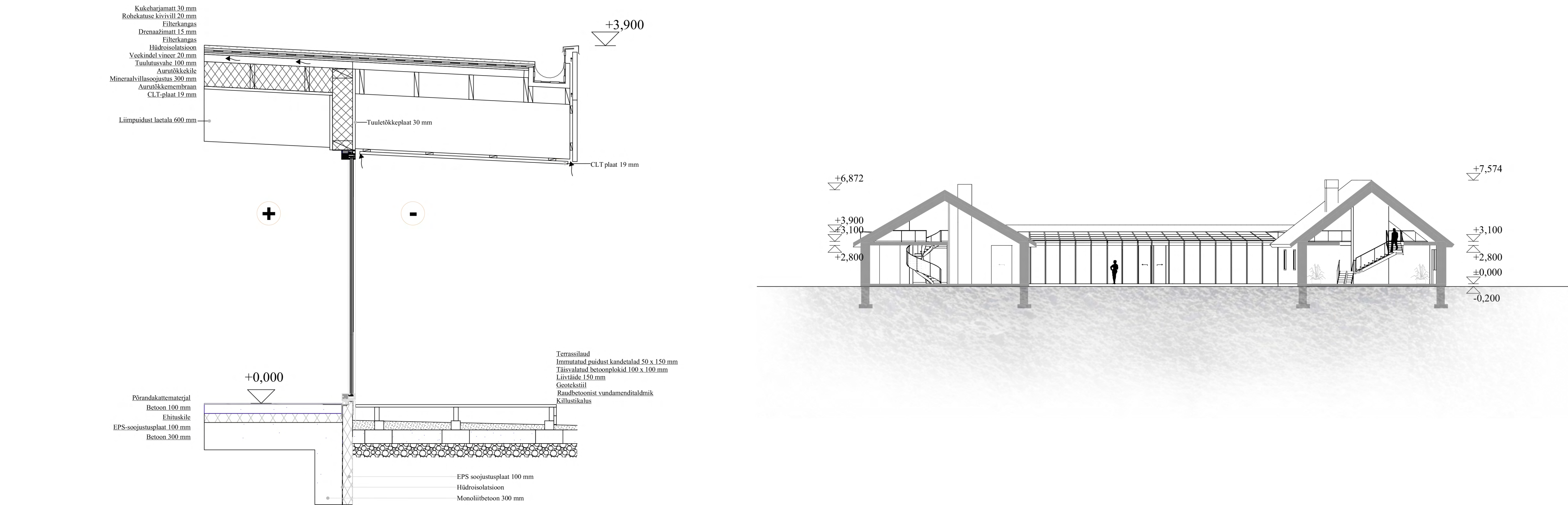
NETOPINDALA: 2 296,1 m²
BRUTOPINDALA: 2 837,9 m²
EHITUSALUNE PIND: 2 521,2 m²
MAKSIMAALNE KÕRGUS: 7,6 m
HOONE LAIUS : 44,5 m
HOONE PIKKUS : 99,1 m
KORRUSELISUS : 2

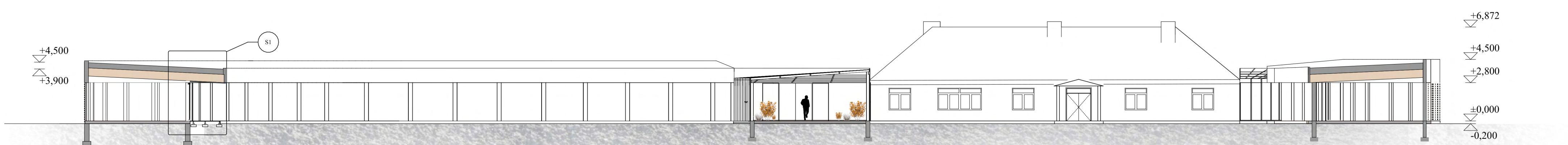

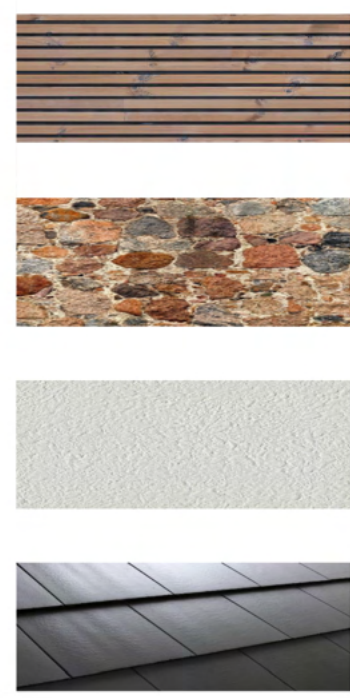
KOHTLÕIGE / 1:100

LÕIGE L1 / 1:200

LÕIGE L2 / 1:200

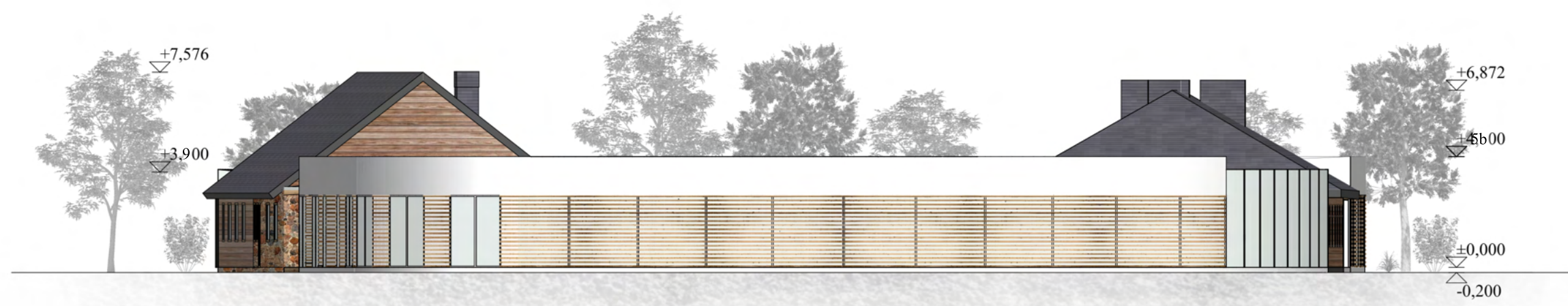
Thermory Stripes
termomänd C8G

Maakivi

Viimistluskrohv SMS

Betoon-katusekivi
Benders Carisma

VAADE PÕHJAST M 1:200

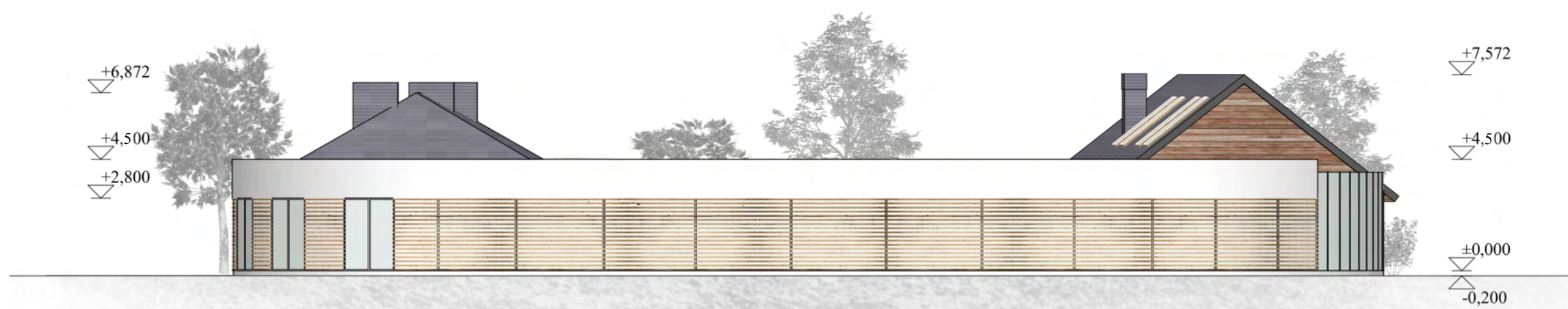
VAADE IDAST M 1:200

- Thermory Stripes
termomänd C8G
- Maakivi
- Viimistluskrohv SMS
- Betoon-katusekivi
Benders Carisma

VAADE LÕUNAST M 1:200

VAADE LÄÄNEST M 1:200

